

VASÁRNAP

Ára 20 fillér

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falú” Országos Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 3. szám.

Vasárnap, január 17.

Tiltakozunk a kartelek újabb rojama ellen!

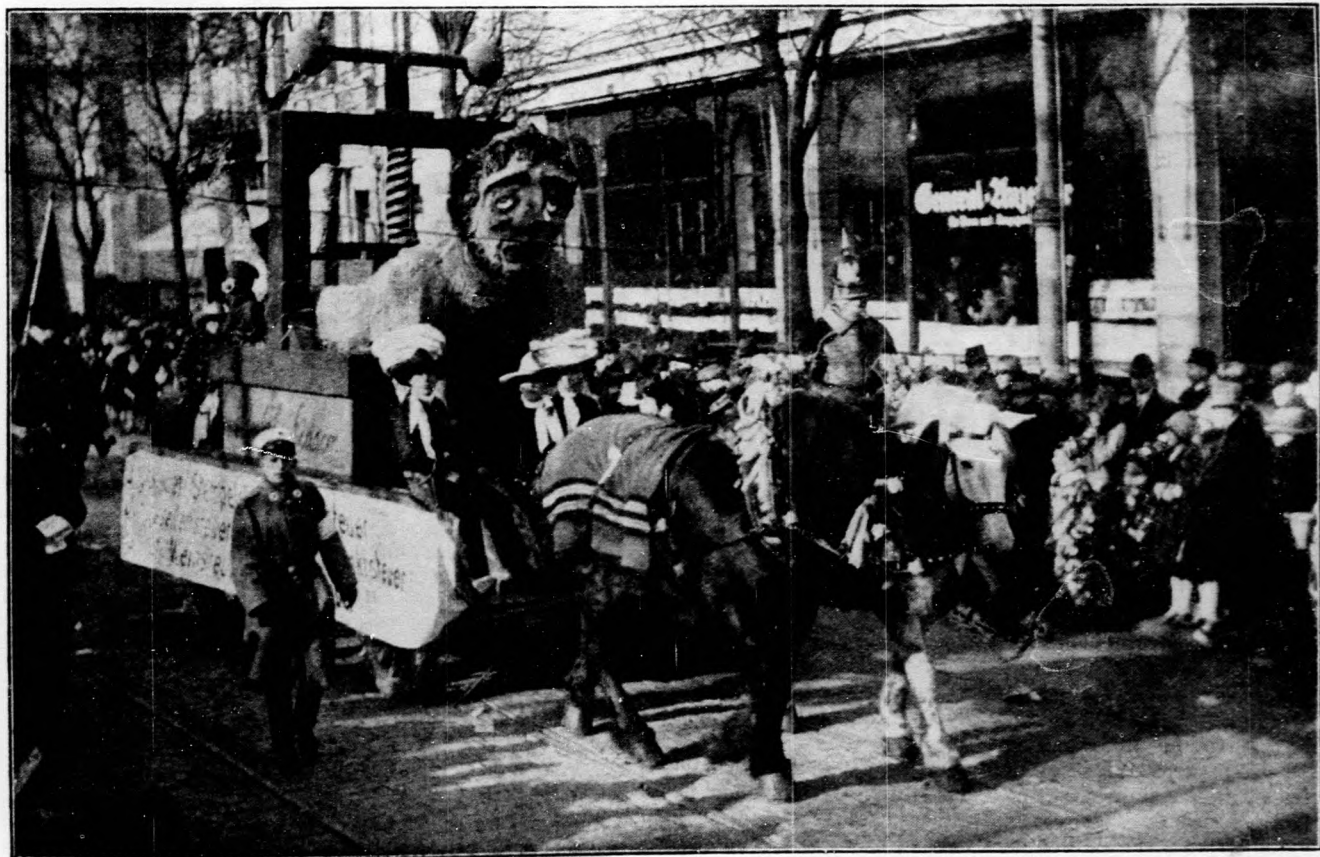
Évek óta hirdetjük a magyar falu megsegítését. Hirdetjük erősen, keményen, megalkuvás nélkül, hogy az újraépítésnél le kell szállni egész az alapokig. Ez az alap a falu, mely ma düledezik, porlik, szétmállik, ha nem találjuk meg az összetartó szerét. A falu pénztelen, üres és gyökerét rágja már a szegénység.

Éppen azért még fokozottabb mértékben harcolunk kitarító makacssággal a sárba fulladó falvakért, tanyákért, járható utakért, a közmunkaváltság rendezéséért, a földreformos földek árának a mai időkhöz való igazításáért. De harcolunk a falu egészségügye, vize mellett is, mert e nemzetnek életerős új hajtásokra van szüksége, olyanokra, amelyek jó gyümölcsöt teremnek.

Hányszor követeltük a mezőgazdaság okos átszervezését és a kartelek megrendszabályozását.

Minden szavunk a kisemberek védelmében íródott, mert mi nemcsak a falu bajainak osztályosai, ismerői, de szószólói is vagyunk, akik nemcsak a pesti aszfalton és az íróasztalok mellett tanultuk megismerni a népet, hanem télen, nyáron, sárban, melegben, utatlan utakon is kimentünk még a tanya világába és közéjük, hogy egymás szívét meghallgatva, legyünk a kisemberek védői.

Hányszor emeltük fel szavunkat az Alföld százados elmaradottságáért, amely lehetetlenné teszi, hogy e nagy birodalom bekapaszkodhasson az ország vérkeringésébe. Mert a termelés jövedelmezősége, gyors értékesítése és

Itt a farsang: Karnevál-felvonulás egy délnémet városban.

százezernyi derék munkáskéz ereje ma mind belefut az Alföld sártengerébe, amely az ottlakó mártir földmivesnépséget még az anyagi boldogulás legkisebb lehetőségétől is megfosztja.

A falu anyagi tönkrejutását, leszegényedését is elmondottuk, a 40—70 filléres napszámokat, a két napi szántást pár pengőért, a buza, a bor, az állatárak lezuhanását, de ugyanakkor számtalanszor megjelöltük az utat is, amelyen haladva, ebből az ingóványból kimenekülhetünk. Sajnos, szavunk igen sokszor a pusztába kiáltó szó volt. Nem hallgattak reánk, nem vették komolyan, hogy a falu a kilátástalan harcban lassan elvérzik, nem figyelték meg, hogy a gazdasági válság szörnyű tátongó sebeiből már lassan kicsordult az utolsó csepp vér is.

Ugy látszik, még mindig nem veszik komolyan a falu megsegítését. Pedig üres zsákkal tele ellen nem lehet hadakozni. A falu zsákjai üresek. Aki künn jár a nép között, csak az tudja, hogy ahol ketten-hárman együtt vannak, ott mindig csak a panasz járja, amelynek nyomában, mint kertek alatt az árnyék, ott kullog az elkeseredés. Ma, amikor a fél falut össze kell járni husz pengőért, amidőn napirenden van a dobravert kisporták elköttyavetyélése és az élő marha bőre többet ér, mint a husa — amelyet a disznók esznek meg — akkor valószínűleg merénylet számba megy a föld népe ellen, hogy az ezer sebből vérző falusi mezőgazdák akarják megfizettetni a karteles gyáripár nyersanyagát.

Pedig a vidéken már ott tartanak — ami egy tolna-megyei vásáron megtörtént — hogy a gazda nem akarta eladatlanul lovát visszavinni, hát egyszerűen egy pengőért adta oda. A falu sehogy sem tudja megérteni, hogy miért 46 fillér a liszt és 3—3.60 pengő a disznó kilója, amikor a búzát a kisgazda 10—14 pengőért, a sertést pedig 30—40 pengőért adja métermázsanként. De nem fogja fel azt sem, miért drágul egyre a textil, a szén, a műtrágya, a benzín, a petroléum, a ruhanemű, a bőr, az üveg, a vas ára, amikor a mezőgazdasági termékek ára egyre lefelé megy. Szerétnének tisztán látni a falvakban, de a kartelek vasfala elzárja a kilátást. Szent István országa, — ha még tovább is így megy — lassanként a kartelek gyarmata lesz, ahol minden és mindenki a nagyipar érdekeit szolgálja. Megáll az eszünk, hogy ebben az országban munkanélküliek és éhező emberek lehessenek, amikor a mult esztendőben elég termelt és a földmives nép alig kap valamit terményeiért. Nem tudja eladni és ha eladja, a hasznát a karteles malmok teszik el. A termelő áll a pedig felkopik. Most újabb merényleten töri fejét a kartel. Azt mondja, a gyáripárt segíteni, támogatni kell, mert fogytán van a nyersanyaga. Mivel pedig valutát csak a mezőgazdasági és a föld termékeiért kapunk, — mert csak ebből van kivetelünk — hát az így befolyó összeget most adjuk oda ipari nyersanyagért, hogy a gyárak le ne álljanak.

Ha egy kicsit megvakarjuk a dolgot, mindjárt kilátunk a lóláb. Mert miről van szó? Arról, hogy mindössze 250 ezer gyári munkás megélhetését tolja a kartel előtérbe. Ugyanakkor pedig leállítja a gyárakat, munkanélkülivé teszi az emberek tízezreit, vagy pedig éhbéren dolgoztatja őket. Az igazi célja azonban az, hogy nyersanyagkészletét 3,500.000 ember termelvényeinek külföldön való eladásából szerezzék be. A falu pénzét ismét el akarja nyelni a kartel, amely nem néz szociális érdeket, hanem csak minél nagyobb hasznot. A mezőgazdaság utolsó fillérért és jövedelmét is bele akarják tönni a kartel feneketlen zsebébe, amely még a mostani időkben sem tud egyebet . . . csak folyton drágítani, ahelyett, hogy leszállna az árakkal.

A magyar falusi milliók nevében tiltakozunk a kartelek újabb falurohama ellen, de tiltakozunk az ellen is, hogy a súlyosan beteg falusi mezőgazdaság segítse a gyáripárt akkor, amidőn maga is sürgős segítségre szorul. Három és fél millió lerongyolódott földmives érdeke,

ugyhisszük, mégis csak több, mint a kartelvezére busás jövedelmének biztosítása. A mezőgazdasági terményekért befolyó külföldi pénz, csak mezőgazdasági érdeket szolgálhat. A kartelet támogatás az a bankok, melyeket szolgálhat. Mert a falusi utolsó fillérek a tönkremenő falusi lakosok megmentésére kellene.

Vigyázzanak tehát, mert a falu figyelme a kartelek újabb rohamát az árva magyar föld ellen!

Szekeres László.

A borleparólási rendelet sérelmes intézkedései.

Hírül adtuk, hogy a bortermelők érdekeltségei emlékiratba foglalták mindazokat a sérelmeket, melyek a borleparólási rendeletben érték a szőlősgazdákat.

Az emlékirat elsősorban azt kifogásolja, hogy a rendelet végleges megszervezése előtt nem hallgatták meg a szőlőtermelőket. A rendelet szerint 115.000—120.000 hektoliter bort ugy akarnak szeszé feldolgozni, hogy azt a külföldön értékesítsék. Mivel azonban a szeszért exportviszonylatban nem lehet többet elérni 30 pengőnél abszolút hektoliterenként, ez pedig csak a kifőzés költségeit fedezi, ez azt jelenti, hogy ezt a 115.000—120.000 hektoliter bort teljesen ingyen ajándékozzák a szőlősgazdák a külföldnek. Pedig csak a devizagazdálkodás megfelelő intézkedéseire lenne szükség ahhoz, hogy ezért a borért minden kivételi kedvezés nélkül 4—7 pengős árat lehessen elérni, ami abszolút hektoliterenként 40—70 pengőnek felel meg. Ha pedig ennek a hormennyiségnek egy részét avinálás céljaira felfőzik és „Brennwein“-né való átalakítás után viszik ki, 10 pengő körüli árat lehet érte elérni.

A szőlőbirtokosok a következő megállapodás alapján mondtak le arról a jogukról, hogy korlátlanul főzhessenek ki borpárlatot:

Az 1932 január 1-től augusztus 31-ig fogyasztás céljaira kerülő ugynevezett fogyasztási szesz 50 százaléka borpárlatból fog forgalomba hozatni és pedig akként, hogy az utóbbi kifőző szeszfőzők a borpárlatot az értékesítés céljaira az Országos Szeszértékesítőnek adják át. Utóbbi a beszállításkor hektoliterenként 200 pengő előleget fizet ki és a végelszámoláskor ezt az árat további 30 pengővel egészíti ki, maga részére levonva a finomítási díjat és bizonyos fuvarkülönbözetet. A Szeszértékesítő a fogyasztási szesz eladási árát hektoliterenként 230 pengőben állapítja meg és ezt az árat 1932 augusztus hó 31-éig tartja. A szőlőérdekeltség kötelezettséget vállal az iránt, hogy a fogyasztási szeszből a borpárlatra eső 50 százalékon felül legfeljebb e mennyiség felét főzi ki. Ez az ugynevezett eskontingens 1932 augusztus 31-éig csak adómentes avinálásra, vagy kivételre szolgáló ugynevezett „Brennwein“ készítésére használható, egyébként fenti időpontig zárolandó. A szeszértékeltség kötelezi magát, hogy a fenti időpontig az eskontingensként kifőzött párlatot a szőlőérdekeltség részére díjmentesen tartja és kezeli, és utóbbi kívánságára és felajánlása esetében azt értékesítés céljából bizományilag átveszi — ez esetben a nyers-szeszáron fizeti ki annak ellenértékét. A törköly- és seprőfőzés (a fenti megállapodásokhoz kötötten) korlátozandó annyiban, amennyiben ez a részletes tárgyalások során korlátozhatatlan fog jelentkezni.

Ez a megegyezés az, melyet a két érdekeltség egymással kötött. Lényege, hogy az ugynevezett eskontingens a szőlőérdekeltség tulajdona marad és az arra vonatkozó elrendezés ennek belső ügye.

Az emlékirat kifejti, hogy a termelők ma is ragaszkodnak ehhez az alaphoz és ettől eltérő megoldást nem fogadhatnak el. A rendelet alapján azonban a termelőnek, együtt számítva a belsőállón értékesítendő szeszt és a kivendő szeszmenyiséget is, 1.66 pengőért kellene odaadnia borát hektoliterenként. De ez nem jelentené ennek a termelési ágának megsegítését.

A már eddig ismertett sérelmeken kívül részletesen tárgyalja az emlékirat a szőlősgazdáknak ezt a külön sérelmét is, hogy az új rendelet még a borfeljavítás céljaira való szeszfőzést is megtiltja. Ez az ugynevezett avinálási borpárlat azonban régi jogot jelent és a bortermelők nem egyezhetnek bele abba, hogy most a rendelet alapján ez is a szeszgyárak kezébe kerüljön. Részletesen foglalkozik továbbá a felterjesztés az elszámolási kérdésekkel is, mint amelyek szintén sérelmesek a gazdaközönségre nézve s befejezésül részletes javaslatokat tesz a rendelet módosítására nézve.

Miért késik a fővárosi vám díjak leszállítása?

Sok zaklatás és költség terheli a nagykovácsi gazdákat a vegyvizsgálatok során.

Nagykovácsi, január hó.

— Talán a Tisza-kertvárosnál akar parcellát venni a nagyságos ur?

Igy szólott hozzám a nagykovácsi autóbusszon egy kömüvesmester. Azt hitte, hogy vevő vagyok, mert ebből a fajtából jár arra a legkevesebb. Csak eladás van. Két csendő is utazik velünk. Szídják a pocskék időt és feneketlen sarat. Két nap óta szolgálatban vannak, de frissek, kemények, mint a kovácsi erdő szálfái. Csendes beszéd folyik. Közben a kömüves elmondja, hogy nyolc évig járta gyalog naponta a nyolc kilométer utat. Reggel-este.

— Akkor még bírta az ember, mert fiatal voltam. Ma már kénytelen vagyok autóbusszon járni. Nem bírom a hegyet szusszal. Villamos kellene. Ezt a pár kilométert ki lehetne építeni, hogy ez a dolgos és szorgalmas község, amely tejeről és turójáról híres, idejusson a főváros, amelynek éllelmiszerszállítója.

Megállunk. A vezető ujrakapcsol. Huz a motor, neki feszül, de a sáros meredeken nehezen megyünk. Végül is a gép győz a természetten. Fentt vagyunk a villanyfényben világos Nagykovácsi községben.

Ahol turóból él a falu.

Nagykovácsi 3200 lakosu község, a Hűvösvölgy gyönyörű erdei között. Többnyire törpe- és kisbirtokosok lakják, akik tehéntartással és tejtermék kikészítésével enyhítik mostoha sorsukat. Összesen 700 darab tehénük van. A tej- és tejtermék előállításából 280 kisbirtokos család él, akik közül csak kettőnek 20 holdon felüli, harmincnek 10—20 hold közötti, a többinek pedig öt holdon aluli birtoka van. Az ilyen birtokmegoszlás mellett kényszerítve van ez a németajku, derék magyar nép, hogy kihasználja a főváros, a közelségét és a mezőgazdasági növények tömeges termelése nélkül, csupán tejtermeléssel foglalkozzék.

— Igen, az én népem a turóból él. — beszéli *Lázár Gyula*, a község közszeretben álló agilis főjegyzője. — Azonban sok baj van vele a fővárosi piacon. Nem a turóval, amely jó, hanem a vegyészeti hivatallal. Ezelőtt husz esztendővel — folytatja — jóformán azt sem tudtuk, mi a tejhamisítás, a megengedettnél kevesebb vagy a megengedettnél magasabb savó- vagy zsírtartalma turó. De nem tudtuk azt sem, mi az a tej- vagy tejtermékhamisítási büntetés. Ma pedig az idők ilyen ügyekben való kihallgatásokkal telik el.

— Sokszor baj van amiatt is, hogy a kovácsi turó, amelynek Pesten híre van, száraz vagy nedves. Pedig ez csak a vevő ízléséhez igazodik. Mert vannak, akik így, akik pedig amúgy szeretik. A gusztusról nem lehet disputálni, tartja a közmondás és a mi embereinket mégis megbüntetik. Illetve kötelesek a 18 pengő vegyvizsgálati díjat megfizetni, még akkor is, ha kitűnő a turó és jónak találják.

— Azt hiszem, — fejezte be a főjegyző — hogy gazdám termelvényei nem volnának oly kelendők, ha a turó nem volna élvezetes és megfelelő.

Szállítsa le a főváros a vám díjakat.

— Sok baj van — beszélnek a gazdák — a *vámszedési joggal* is. Súlyos sérelem ér bennünket a főváros vámvo-nalain való átmenés alkalmával. Ugyanis, a szabályzat szerint, egy üres szekér vámilletéke 54 fillér, ha azonban ezen a kocsin 10 kilogramm súlyu, bármily értékű teher vagy áru van, a vámilleték mindjárt 1 pengő 40 fillerre ugrik fel. Megtörténik az az eset, *hogy a földműves kocsi-ján 10—12 kilogramm, 80—120 fillér értékű nyers káposztát visz, ez esetben már 1.40 pengő vámdíjat ró le.*

— Számtalanszor előfordul, hogy a földművesek, amikor saját vagy bérelt földjeikre átmennek a vámon, hogy megmunkálják és magukkal viszik az ekét, boronát, trágyát, mindannyiszor, ahányszor átmennek a vámon, *kénytelenek az 1 pengő 40 fillért leróni, mert a kocsin lévő gazdasági felszerelés súlya 10 kilogrammnál nagyobb.*

— Szükséges volna a vám díjak méltányosabb megá-lapítása. Ezzel a főváros is jobban jönne ki, mert ma há-ton cipelik át a terhet, másrészt pedig a lakosság is meg-menekülne a sok zaklatástól. Különösen a mai nehéz idő-kben, amikor amugyis forró a falu hangulata.

Igy beszélgettek a Faluszövetség gyűlésén a kovácsi gazdák, akik a turóból élnek és harcolnak a fővárosi vám-illetékek ellen. De józanságukat nem vesztik el, mert hi-zsik, hogy a főváros is enged majd és így megtörténik a falu és a város közeledése, amelyről ma annyit beszélnek.

Jöjjön tehát a megértő, segítő kéz és Nagykovácsi népe megelégedett lesz.

Sz. L.

Az alispán Pest vármegye ketté-szakítása ellen.

Pest vármegye törvényhatósági bizottsága január hó 5-én délelőtt *Preszly Elemér* főispán elnöklésével kisgyűlést tartott, amelyen *Szabóky Jenő*, Kaloeca képviselője szótvetette a kalo-ecsalak közlekedési és adópanaszait, *Erdélyi Lőránd* alispán vá-laszában utalt arra, hogy Kaloeca panaszainak oka a közigazgatás és a megyei autonómia szétválasztásában rejlik. Ugyanakkor megjegyezte az alispán, hogy amint *Nagymagyar-országot nem volt szabad feldarabolni, éppúgy nem szabad ketté-választani Pest vármegyét sem.* Az alispán kérte, hogy a vár-megye harmánakét országgyűlési képviselője járjon közbe a megye épségének megóvása érdekében.

Preszly Elemér főispán az adó végrehajtásának kérdéséről beszélt, — amit a főispán szerint — szigoruan, de igazságosan és minden esetben *tapintattal kell kezelni.* A főispán kijelenté-seit meggyugvással vették tudomásul a kisgyűlés tagjai, majd rátértek a több, mint négyszáz pontból álló tárgysorozat részle-tes tárgyalására.

Hindenburg újra elnök lesz?

Németország elnökválasztás előtt áll, mert Hindenburg elnök megbízatása tavasszal lejár. A német politikai pártok most azon fáradoznak, hogy Hindenburg elnök megbízását meghosz-szabítsák. Képünk a régi idők egyik jelenetét vetíti előnk, amik-or Hindenburg tábornagy Vilmos császárnak jelentést tesz a háborus frontok állásáról.

1 pengő 30 filléres pálinkán — 1 pengő 45 fillér a kincstári illeték.

Az örökösödési illetékek körüli visszásságokról panaszkodnak a físzavárkonyi gazdák.

Tiszavárkony, január hó.

Tiszavárkony községnek Jászkarajenővel határos részén elterülő szőlő-vidék majdnem kizárólag kis törpebirtokosok tulajdonában van. Egy-két holdas kisemberek közül kiemelkedik a népház tekintélyesebb épülete, amely otthona a *várkonyi szőlőbeli népkörnek*. Aki ismerte ennek a vidéknek a viszonyait a népház felépítése előtt, az alig hinné el, hogy ennyire megváltozzék az élet, az emberek gondolkodása, a társadalmi kérdésekről alkotott felfogása egy egyszerű épület emelése által. Pezsgő társadalmi élet fejlődött ki itt és a nép büszke arra, hogy a saját székházában tárgyalhatja meg viszontagságos életének apró kérdéseit.

A dülök hosszában egymás mellett épült házak szinte utcaszerű jelleget kölcsönöznek ennek a barátságos vidéknek. Az egyszerű, de tiszta és jól karban tartott házak közül kiemelkedik a népház tekintélyesebb épülete, amely otthona a *várkonyi szőlőbeli népkörnek*. Aki ismerte ennek a vidéknek a viszonyait a népház felépítése előtt, az alig hinné el, hogy ennyire megváltozzék az élet, az emberek gondolkodása, a társadalmi kérdésekről alkotott felfogása egy egyszerű épület emelése által. Pezsgő társadalmi élet fejlődött ki itt és a nép büszke arra, hogy a saját székházában tárgyalhatja meg viszontagságos életének apró kérdéseit.

— Nem volna itten semmi baj, — mondja a népkör derék elnöke, *Kovács József* — csak több becsülete lenne a szőlősgazdának. De az utóbbi évek során egyik családás a másik után ért bennünket. Ennek a vidéknek még jó néhány évvel ezelőtt is egyik igen fontos bevételi forrását képezte a *pálinkafőzés*. Tele volt itt eperfával minden háznak az udvara s asszonyok, gyermekek eperésére idején heteken keresztül szedték cefrébe az epert. Tessék ma körülnézni a szőlőkben, alig lehet néhány eperfát találni, mind kivágtuk, mert nem akarjuk még csak látni sem.

Előveszi a ceruzát és pontosan kiszámítja előttünk, hogy miért nem érdemes az epert, meg a szőlőtörkölyt is, kifőzni pálinkának.

— A kincstári illeték hektóliterfokokként 1.45 pengőt tesz ki, — mondja — a tüzrevaló pálinkaliterenként 25—30 fillérbe kerül. A pálinkáért pedig nem kapunk többet 1 pengő 30 fillérnél. A munkadíjat és a sok vesződéséget még nem is számítottam. Ezelőtt én 80 pengőt kaptam a törkölypálinkáért, amelyből egész évi adómat kifizettem. Ma egy fillér bevétel sem pálinkából, mert ha haszon nincs belőle, ráfizetni még kevésbé akarok.

— Pedig tessék elhinni, hogy nagyon rá lennék szorulva az ilyen kis mellékjövedelemre, — halljuk más oldalról. — Sok a gyerek minden családnál és *nagyon sokba kerül az iskoláztatás*. Méregdrága a tankönyv s minden esztendőben újat kell a gyerekeknek vásárolni, mert a régi nem felel meg. Nem tudjuk, mire jó ez. Alig van valami különbség az egyes kiadások között, mégis félre kell dobni a régit, bizonyára csak azért, hogy minden évben újat kelljen vásárolni. A hatodik elemi osztályos tankönyvekért például 27 pengőt kell fizetni. *Három-négy hektóliter bort kell eladnunk, hogy egy gyerek tankönyveit beszerezhessük*. Vajjon gondolnak-e erre azok, akik olyan könnyen írják elő az ilyen rendeleteket?

A hagyatéki illeték.

A panaszoknak se vége, se hossza. Most az örökösödéssel kapcsolatos költségekre terelődik a szó. Valóságos rémregényeket adnak elő a *hagyatéki eljárásoknál felszámított közjegyzői költségeket illetőleg*. Ezek között is egyedül áll *Kovács József* esete.

— Nemrégem 2500 négyszögöl földet örököltem 1800 pengő értékben, — adja elő a különös történetet. — A községi jegyző kezéhez lefizettem a hagyatéki eljárással kapcsolatos költségekre 37 pengőt. Be kellett szereznem még az örökösödési bizonyítványt, amelyet a közjegyző állít ki. Bementem *Schreiber Miklós* szolnoki közjegyzőhöz, aki pár soros örökösödési bizonyítványért 53.90 pengőt kért. Ekkora összeget, természetesen, nem akartam kifizetni, mert ez több a 2.50 százalékos átírási illetéknél is s ezen kívül a községi jegyzőnél már ügyi lefizettem 37 pengőt. Panaszt tettem az igazságügyminiszter Urnál, aki az ügyet kivizsgálás véget áttette az illetékes közjegyzői kamarához. Közben megtudtam, hogy az örökösödési bizonyítvány kiállításáért egy százaléknál többet felszámítani nem szabad. Amikor panaszomról a közjegyző ur tudomást szerzett, nagyon megharagudott, de azért beismerte, hogy egyik alkalmazottja tévedett, mert 8 pengővel többet számított. Ezt el is engedte, de én még mindig soknak tartottam a felszámított összeget, amely még így is több, mint kétszerese az egy százaléknak.

A debreceni közjegyzői kamara múlt évi december hó 27-én már meg is hozta a végzést, amelyben megállapította, hogy *Schreiber Miklós dr. tullepte a megengedett mértéket, amikor a díjátalanéhoz még külön 50 százalékos pótdíjat is felszámított*. A kamara végzése szerint a közjegyzőt mindössze 28.30 pengő illeti meg az örökösödési bizonyítvány kiállításáért, ami tehát körülbelül fele annak az összegnek, amit a közjegyző eredetileg felszámított és amit a bíróság neki meg is ítél.

Ugy látszik ez a kérdés általános panasz tárgya ezen a vidéken. Szinte félnek már az örökösödéstől, amely a vagyon nagy részének megsemmisülésével jár és csak arra alkalmas, hogy különféle adósságokkal terhelje meg a szerencsétlen örökösöket. Bizony nálunk már az örökösöknek sem lesz érdemes örülni.

Kerék Mihály.

Bérbeadják a parádi üveggyárat és a gyógyforrást.

A kormánynak egyik programpontja az is, hogy néhány nagyobb állami üzemet takarékosági szempontból magánkézbe adjon, vagy másként hasznosítson. Mint értesülünk, egyik ilyen állami üzemet, a parádi fürdőhöz tartozó *üveggyárat* és a Parádhoz tartozó gyógyvizet, az ugynevezett *Csevice-forrást* bérbeadják.

Iványi Béla földmívelésügyi miniszternek már régebbi terve ennek az állami üzemnek bérbeadása, bár olyan elgondolás is merült fel, hogy az üveggyár üzemet végleg beszüntetik. Ezzel azonban több, mint kétszáz család megélhetés nélkül maradt volna. A nyilvános árlejtés során *Kuchinka Gyula* huszonhatezer aranypengő évi bérért kapta meg a bérletet, ezenkívül a parádi víz bevétele után bizonyos százalékot fizet az államnak. *Kuchinka* az üveggyárat azonnal üzembe helyezi, amivel biztosítja az ott foglalkoztatott kétszáznegyven munkáscsalád megélhetését. A bérlet megkötésekor az államkincstár kilencezer köbméter állami fát is eladott *Kuchinkának*, amit az üveggyár üzemében használnak fel. Értesülésünk szerint a legközelebbi időben döntés történik *Lillafüred* bérbeadásáról is.

A Faluszövetség hírei.

Faluszövetségi gyűlés Nyirgelsén.

Mult évi december hó 27-én a nyirgelsei faluszövetségi fiókgyűlést tartott a központi kiküldött jelenlétében. Az értekezleten megjelent többek között *Marton Imre* segédjegyző, *Hetey Béla* földbirtokos, *Hetey László* okl. gazda, *Tóth András* ref. lelkész. A központ kiküldötte részletesen ismertette a magyar mezőgazdaság fejlődésének akadályait és rámutatott azokra a nehézségekre, amelyeket a külföldi államok elzárkózása és nagyrésztben még a háborús szellemtől diktált ellenséges magatartása kibontakozásunk utjában támaszt. Az előadáshoz *Hetey Béla* földbirtokos és *Kulin János* szóltak hozzá. A gyűlés után szóba került a nyirgelsei gazdatársadalmi élet kifejlődésének legfőbb akadályai: az áldatlan felekezeti viszálykodás, amely nemcsak a falu békéjét borítja fel, hanem megöli minden nem és hasznos törekvésnek. A mai, amugyis rendkívül nyomoruságos megélhetési viszonyok között igazán érthetetlen a felekezeti szempontok kiélezése, amely az egyik embert szembe állítja a másikkal, megosztja az erőket, amelyek egyesítésére pedig sohasem volt olyan nagy szükség, mint éppen napjainkban! Aligha is remélhető a község társadalmi életének fellendülése és a faluszövetségi mozgalom megújulása addig, amíg a felekezeti béke helyre nem áll és minden ember a kicsinyes és az egymást elválasztó vallási viszályokat félretéve a faluszövetségi gondolat jegyében nem tömörül.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A kormány az elmúlt héten rendeletet adott ki, amellyel megszüntette az évekkel ezelőtt alakult *Országos Takarékosági Bizottság*-ot. A bizottság elnöke, *Ugron Gábor* és főtájtára, *Gerlóczy Gyula* magas kitüntetésben részesültek.

Hadházy Zsigmond, Hajdu vármegye és Debrecen város főispánja, lemondott állásáról.

A pénzügyminiszter legutóbbi jelentése szerint az állami közigazgatás bevételi többlete november hónapban 313 millió pengővel zárult.

Buday Dezső, Budapest székesfőváros országgyűlési képviselője, a *Keresztény Gazdasági és Szociális Párt* nagytekintélyű tagja, az elmúlt héten rövid szünet után Budapesten elhunyt. A népszerű képviselőt január hó 10-én temették el örösi részvét mellett. *Buday Dezső* helyére a listán következő *Pilis Károly* jut be a képviselőházba.

A 33-as bizottság ülése.

A 33-as országos bizottság január hó 9-én ülést tartott, melyen napirend előtt *Órffy Imre* arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a borpártlat ügyében kiadott rendeletet változtassa meg.

A bizottság ezután az egyes hitelügyi kérdések szabályozása tárgyában kibocsátott rendelet módosítására tért át. A rendelet lényege az, hogy a bírói uton érvényesíthető kamat legmagasabb értéke a jövőben ne korlátozassék akként, hogy az nem haladhatja túl a Magyar Nemzeti Bank mindenkori váltóleszámitolási kamatlábjának másfélszeresét.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter azt hangsúlyozta, hogy a rendeletnek nem az a célja, hogy a kamatláb az eddigi 12 százalékosnál magasabban állapíttassék meg. A bizottság abban állapodott meg, hogy az eredeti rendeletnek az a pontja, mely szerint a kamat a Nemzeti Bank váltóleszámitolási kamatlábjának másfélszeresét nem haladhatja túl, ne nyerjen alkalmazást akkor, amikor a Magyar Nemzeti Bank váltóleszámitolási kamatlába nyolc százaléknál alacsonyabb.

A bizottság ezután a Társadalombiztosító Intézzel kapcsolatos kormányrendeletet tárgyalta le és tudomásul vette.

A pénzügyminiszter Genfben utazott.

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter és *Jakab Oszkár* pénzügyi államtitkár január hó 10-én, vasárnap Genfben utaztak, a Népszövetség üléseire. A Népszövetség tanácsa január hó 25-én foglalkozik a magyar kérdéssel, ez azonban nem jelent többet, minthogy a tanács egyszerűen tudomásul veszi a pénzügyi bizottságának ismeretes jelentését.

A pénzügyminiszter utjának nem is a hivatalos rész ad jelentőséget, hanem azok a tárgyalások lesznek fontosak, amelyek a magyar pénzügyminiszter *Popovics Sándorral*, a Nemzeti Bank elnökével együtt magánaton fog folytatni Magyarországi külföldi hitelezőivel egyrészt, másrészt pedig a Népszövetség pénzügyi bizottságának tagjaival.

Japán bazar-utca.

A japán-kínai ellenségeskedés ismét a japánok felé fordítja az érdeklődést. Képünk egy forgalmas japán utcát mutat be Tokióban. Érdekes, hogy a japán férfiak nemzeti viseletüket európai kalappal egészítik ki.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Briand francia külügyminiszter lemondott. *Briand* francia külügyminiszter egészségi állapotára való hivatkozással, *Laval* francia miniszterelnöknek benyújtotta lemondását. Tekintettel arra, hogy *Magnot* francia hadügyminiszter hirtelen elhunyt, *Laval* miniszterelnöknek most újja kell alakítani kormányát.

Indiában az angol hatóságok erőyes intézkedésekkel próbálják letörni a hinduk szabadság-mozgalmát. A mozgalom vezetőit kivétel nélkül letartóztatták. Az indiai országgyűlés palotáját az angolok birtokba vették. Az angolok remélik, hogy ezek a rendszabályok elégségesek lesznek a rend helyreállítására.

Bombamerénylet követtek el a japán császár ellen. Január hó 8-án, a japán újév alkalmából rendezett katonai díszszemle után bombamerénylet követtek el a japán császár ellen. A bomba a császár után haladó kocsij közelében robbant fel, de senkise sebesült meg. A merénylő koreai ember és tagjai annak a szervezetnek, mely a japánok által már régebben megszállott Korea sziget függetlenségét akarja kivívni.

Németország nem fizet! *Brüning* német kancellár, a január hó 25-ére *Lausanne*-ba összehívott jóvátételi konferencia előtt, nyilatkozatot tett, melyben leszögezte a német kormány álláspontját. A kancellár szerint teljesen világos, hogy *Németország* helyzete lehetetlenné teszi számára a politikai fizetések folytatását. Valamennyi érdekelt kormányhoz azt a felszólítást intézte a kancellár, hogy a maguk részéről is számoljanak az adott helyzettel és ne keressenek olyan megoldásokat, amelyek számára többé nincs lehetőség.

A német kancellár nyilatkozata Franciaországban örösi izgalmat keltett. Angliában ellenben megértéssel fogadták a kancellár bejelentését. Ezek után kétséges, vajjon sor kerül-e a *lausanne-i jóvátételi értekezletre?*

Ismét megnyílt Svájc a magyar szarvasmarha előtt.

Állatkivitelünk szempontjából értékes piac Svájc. Ide azonban egy ideje nem tudunk szállítani, mert a szövetségstanács lezárta a határt és bevételi tilalmat léptetett életbe. Most arról érkezik hír, hogy a szövetségstanács a szarvasmarha bevételre vonatkozó tilalmat január 18-ától kezdve megszüntette. Ettől a naptól kezdve mi is exportálhatunk újra a svájci piacra, mert a döntés a bevételt nem korlátozza azokra az országokra, amelyek tenyészállatot vásároltak Svájctól. Bizonyos, hogy a döntésről örömmel vesz tudomást a magyar gazdaközönség, mert ezzel az állatexport esélyei javulnak.

MEZŐGAZDASÁG

A vetésforgóról.

Irta: Villax Ödön dr.

Az idej, meglehetősen gyenge termések okát ne csak az időjárásban, hanem elsősorban magunkban keressük. Nagyon sok, olyan vonatkozású dolgokban sem teszünk eleget az okszerű növénytermesztés szabályainak, amilyenek megtétele a gazdától semminemű pénzáldozatot nem kívánna s amelyekkel pedig terméseinket nagyon is számbavehetően fokozhatnók. Ilyen elsősorban is a céltudatos vetésforgó betartása.

A vetésforgó alatt, mint tudjuk, miveleti növényeinknek a szántóföldön következő évi sorrendjét értjük. Tudjuk azt is, hogy ugyanaz a növény mindig ugyanazokat a táplálóanyagokat s ugyanolyan arányban veszi ki a talajból. Ezért, ha egy szántóföldi táblán mindig csak egyféle növényt természetlőnek, az a tábla idő előtt kimerülne s azon a termés évről-évre mindig kevesebb lenne. Ezért egymásután következő években ugyanazon a táblán, hacsak lehetséges, egyféle növényt sohase termesszünk. Ha egy gazdag talajra minden második évben vetjük ugyanazt a terményt, még lehetnek jó terméseink, de azért még az ilyen jobb termőerőben levő talajon is sokkal előnyösebb, ha ugyanarra a táblára minden 3-4-ik évben kerül ugyanaz a növény.

A legjobb vetésforgó az lenne, ha szántóink egyharmad része sűrűre vetett és nem kapált növényekből (gabona), egyharmad része takarmánynövényekből (here, zabosbüköny), egyharmad része pedig kapásokból állana (kukorica, burgonya). Sajnos, ez az arány nem tartható mindig be, de azért a lehetőség szerint mindig ügyeljünk a következőkre:

Őszi kalászos után (buza, rozs) lehetősen kapásnövény (burgonya, kukorica, répa) következék. A többnyire későn lekerülő kapásnövények után tavaszi kalászos (árpa, zab) vessünk. Végül pedig a tavaszi kalászosok után takarmánynövényeket termesszünk. A takarmánynövények rendszerint korán kerülnek le a talajról. Így van idő őszig a föld jó megmunkálására, hogy az ilyen földre azután ismét őszi kalászosok kerülhessenek.

Sokszor a terményárak is beleszólnak a vetésforgóba. Ekkor természetes, hogy nagyobb mértékben igyekezzünk olyan növényeket termeszteni, amelyeknek kedvezőbb értékesítésére nagyobb a reménységünk. De azért, ha lehetséges, ekkor is igyekezzünk a helyes sorrendet betartani. Ha ez mégsem sikerül, úgy eddigi termésnagyságunkat csakis fokozottabb trágyázással biztosíthatjuk. De egyébként is saját érdekünkben 4 évenkénti rendszeres foszforsavtrágyázását sohasem szabadna elmulasztani.

A berkshire sertésről.

Irta: Kenessey Béla.

A fekete színű hussertést, a berkshiret már sokfelé tenyésztik az országban.

A kisgazdák udvarán különösen sokszor látjuk. Nemcsak tisztavérben, hanem keresztkezésben is. Miért?

Mert el lehet mondani, hogy a berkshire az a róka, melyről szükség esetén három bőrt lehet huzni.

— És pedig?

1. Ha mangalicával keresztkezzük, kiváló minőségű zsirsertést kapunk. 2. Ha nagy fehér angolgal keresztkezzük, fehérszínű sonkasüldőt kapunk. 3. És mert ilyen sok mindenra való, okvetlen el kel mint tiszta vérben tartott tenyészállat is.

— De nincs itten tévedés? Nem jobb zsirsertés a mangalica és hussertés a nagy, fehér, angol külön-külön?

— De igen!

— De hát akkor mire való ez a sok keresztkezés?

— Mert a piac, visszatekintve a múlt évekre, feletébb szeszélyes. Hol csak zsirsertést akar venni, hol csak hust. Külföldre hol az egyik, hol a másik keresett. A piac hisztérikus. Hü tükre a világháború utáni emberiség lelket és hitet vesztett kapkodásának. A szeszélyes csapongást pedig a mezőgazdaság, vagy állattenyésztés nem bírja ki.

— És a sertésenyésztés terén ez a berkshirekeresztkezés lenne az egyedüli megoldás?

— Kisebbségi tenyésztők részére igen.

— Leírása különben a következő: feje: szép, széles, rövid orral, élénk, sötétbarna szemekkel; nyaka rövid, izmos, telt; háta: szép, széles, egyenes; fara: kerekded, jól izmolt; konca: szép, mély; csontozata: finom, de erős; szőre: fényesen fekete, apró; orra, farkabojtja, négy lábavége fehér; csecsbimbói száma: 12—14 darab; főjellemvonása a nagyfokú arányosság és igen tetszetős külső.

— Magyarország szempontjából a berkshire azért is különösen értékes, mert fekete színe miatt az alföldi erős napsütés nem okoz nála bőrgyulladást.

— A berkshirek értékes tulajdonságát már a múltban több alföldi hussertésenyésztő felismerte. És nagyon meg volt és meg van elégedve. A megelégedettség oly nagy, hogy ennek mindinkább híre megy, minek következtében a berkshire meglehetősen tért hódít.

Meg kell jegyeznünk, hogy a berkshire ezideig is kedvelt állatja volt a délvidéki német gazdáknak, mert pl. Baja környékén már régen vannak ilyen tenyészetek és a német gazdák mindenkor ezt részesítették előnyben a fehérekkel szemben.

Nem szabad mindeme dícséret mellett letagadnunk, hogy pl. a belőle való sonkasüldő zsirosabb, mint a york, ámde amennyivel zsirosabb, annyival olcsóbb a tartása, úgy, hogy ez a szép hussertésfajta megérdemli azt, miszerint nagyobb figyelmet szenteljenek a gazdák a tenyésztésére, mint eddig tettek.

APRÓ JÓTANÁCSOK.

Télen a választott esikóknak adjunk naponta három kgr. abrakot és jóminőségű szénát. Az abrak álljon főképen zabból, de tartalmazzon kevés tengerit, árpát, kb. ½ kg. lenpogácsát vagy hüvelyesmagdarát (lóbab, borsó) is. Ha esikórépával rendelkezünk, etessünk ebből is 3—5 kg.-ot, mert ennek a vitamindus takarmánynak előnyös étrendi hatása van. Az idősebb esikók takarmányozásánál takarékoskodhatunk. Ezek beérik 1—1½ kg. abrakkeverékkel és náluk a széna egy részét tavaszi szalmával is lehet helyettesíteni.

A tehéntől akkor várható legtöbb tej, ha borja decemberben-januárban születik. Az ilyen tehén ugyanis a téli hónapokban azért tejel jól, mert frissfejős. Mikor már április felé apadnának indulna, akkor megindul a zöldtakarmányozás és a legeltetés. A zöld eledel izanyagait új lendületet adnak tejtermelésének. Mondhatni: másodsorú lesz frissfejős.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak!

Szibéria a nagy temető

című **Mészöly Jenő** ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára **3 pengő** h lyett a lap kiadóhivatala útján kapható **1 pengőért**, az összeg, valamint a portóköltség előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le.

A könyvpiac legérdekesebb olvasmánya.

Vegye igénybe e páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

A talaj nem élettelen anyag, hanem a talaj minden részecskéjében ezer és ezer mindenféle parányi élő lény él és mozog. E különböző alakú és természetű baktériumfajtáknak a talajban fontos hivatásuk van: vannak olyanok, melyek szén-savat fejlesztenek, mások képesek a levegőből a növények számára nitrogént lekötni, ismét mások a korhadást, rothadást segítik elő, stb. A termőtalajban bőven vannak ily baktériumok, de az u. n. vad földben hiányzanak. Ezért a talajméllymivvelésére csak fokozatosan szabad áttérni. Sok esetben megtörtént, hogy az a gazda, amelyik előbb 6—7 hüvelyknyi mélyen végezte az őszi ugarolást, a mélymivvelés előnyeiről hallva, nem sajnálta hirtelen mélyen ereszteti le az ekét. Nagy volt azután a csodálkozás, hogy a jelentékenyen mélyebben megszántott talajban kevesebb lett a termés, mint előbb volt. Ennek oka pedig csak az volt, hogy a gazda több vadföldet hozott fel, mint amennyit egyszerre szabad lett volna. Aki tehát eddig hat collra szántott, az évről-évre csak 1—1 collal szántsion mélyebbre. Így kevés vadföldet hoz fel egyszerre s nem kisebb, de jóval nagyobb lesz a termés.

A gyümölcskártevők által okozott kár hihetetlen összegre rug. Ezért fontos érdekünk, hogy gyümölcs-termésünk megvédésére minden lehető megtegyünk. A termés megvédése azonban csak akkor válik lehetővé, ha a védekezést nemcsak szórványosan egyes kertekben, hanem az egész országban mindenütt egyöntetűen végrehajtják. Így a gazda nincs kitéve annak, hogy védekező munkájának eredményét a szomszédos kertekből átjuto kártevők meghírsítják.

A méhésznek gondja legyen arra, hogy télen a méhes körül csend és nyugalom uralkodjék. Ugyancsak most kell gondoskodni a szükséges számú kaptárról és műlépről. Mindezt legelősebben házilag állíthatjuk elő.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Kivételi kedvezés a mézre.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület és a Méhészek Országos Szövetsége kezdeményezésére a magyar méhésztársadalom olyan kedvezményhez jutott, amely a mézárak kialakulására kétségtelenül kedvező befolyással lesz. A földművelésügyi minisztérium ugyanis hozzájárult ahhoz, hogy a kivételre kerülő méz minden kilogrammja után tíz fillér kivételi térítésben részesüljenek mindazok a kereskedők és termelők, akik magyar mézet visznek külföldre. A térítés a Magyar Mezőgazdasági és Kivételi Intézet útján történik.

Március 1-ig össze kell írni a haszonállatokat és a legelőket.

A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében 1932-ben, úgy, mint 1931-ben, minden községben és minden törvényhatósági jogú és megyei városban legkevesebb március elsejéig faj, kor és ivar szerint összeírandók a haszonállatok, nevezetesen a szarvasmarha (bivaly is), ló, sertés, juh, szamár, őszvér és kecske. Az összeírás kiterjed a községhez (városhoz) tartozó puszták, tanya, majorok, telepek, uradalmak, vagyis az összes külterületek állatállományaira és a szállítási forgalomban levő állatállományra is. Ugyancsak elrendeli a miniszter a legelők összeírását is. Ez az összeírás nem szolgál adókövetés céljaira, hanem kizárólag az állattenyésztéssel foglalkozó gazdaközönség érdekében történik, mert az államnak a tenyésztéssel kapcsolatos, a közös legelők kiegészítése (megszerzése), valamint az állattenyésztés támogatása és az állatforgalom körül szükséges intézkedések csak úgy vezethetnek sikerre, ha az állatlétszámról és az állattenyésztés viszonyairól pontos és megbízható adatok állanak rendelkezésre.

A dohánytermelők és a dohányszerződés.

A Dohánytermelők Országos Egyesülete az elmúlt héten a Köztelek székházában ülést tartott, amelyen kifogásolták a beváltási árak legutóbbi történet csökkentését s azt azzal magyarázták, hogy a dohányföldölöslegok külföldi értékesítésénél a pénzügyminisztérium nem a Dohánytermelési Szaktanács javaslata alapján járt el s más megállapodást létesített. Fabricsius Andrással a küldöttségjárásról számolt be, amelyet Somssich László gróf vezetett a miniszterelnökhöz, aki akkor a pénzügyi tárcát is vezette. A miniszterelnök megígérte, hogy ha a beváltási árakat nem is emelik fel a régi nőre, a beváltásnál nem fognak túlszigorúan bánni a termelőkkel.

Mentőautó — állatoknak.

A berlini állatvédő-egyesület két, motorkerékpárra szerelt betegszállító kocsit állított üzembe megsebesült állatok szállítására.

XI. Pius pápa a legnagyobb egyházi kitüntetés adta az olasz királynak. XI. Pius pápa a Krisztus-Rend legmagasabb fokozatu nyakláncát adományozta Viktor Emánuel olasz királynak. A Krisztus-Rend apostoli nuncius adta át a királynak. A Krisztus-Rend nyakláncát adományozta a pápa az olasz trónörökösnek is.

Miniszteri elismerés. Ivády Béla földművelésügyi miniszter elismerő okirattal tüntette ki Hoff Henriket, a selyemtenyésztési országos központ szekszárdi főpénztárosát harminc éves jubileuma alkalmából. Az elismerő oklevelet a miniszter nevében a selyemtenyésztési főfelügyelő adta át a kitüntetett pénztárosnak.

A Romániai Magyar Párt beszámolója. A romániai Magyar Párt január hó 7-én, Kolozsváron beszámoló ülést tartott, amelyen Bethlen György gróf, az Országos Magyar Párt elnöke, mondott beszédet. Bethlen György gróf éles szavakkal ostromozta az oláh kormányt a magyarsággal szemben tanúsított magatartását és megemlítette, hogy a kormány kisebbségellenes politikáját mindinkább szinyl a magyarság és Bukaresthez viszonyítva, a nagymultu erdélyi városok jobbágyi községekké sülyedtek az oláh uralom alatt. A súlyos gazdasági és pénzügyi válságot Erdélyben a magyar kisebbség szinyl meg a legerősebben, mert a román uralom a kisebbségi egyházak s a katolikus státus alapvyonát kártalanítás nélkül elvette, az államsegélyt lecsökkentette, úgy hogy az egyházak iskoláikat sem tudják fenntartani. „Tetemre hívjuk tizenhárom év rendszerét! Nem elnézést, nem türelmet, hanem jogokat követelünk!” — így fejezte be nagyhatásu beszédét Bethlen György gróf.

Ünnepelt igazgató-tanító. Meleg ünneplésben részesítették a napokban Kohler Ádám szentdienesi igazgató-tanítót, aki most töltötte be szolgálatának huszonöt éves évfordulóját. Az olvaskörben megtartott ünnepségen a község nevében Csokonay Béla plébános, majd pedig Patacsi Dénes országgyűlési képviselő köszöntötték a jubiláló igazgatót. Az ünnepség után Csokonay Béla plébános ruha és cipő szeretetadományokat osztott szét a község szegényei között.

Olvasó-, társaskörök, vendéglősök és kaszinók figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent *Pathé* hirdetésre és megjegyezzük, hogy állandó keresetet jelent egy ilyen gép felszerelése, ami egy fillérbe sem kerül. *Ezzel a géppel olvasó mozielőadást lehet tartani minden üzemköltség nélkül.* A cég díjmentesen elszállítja a gépet a kívánt helyre, felszereli és üzembe helyezi, csupán a műsorért fizetendő kölcsöndíj. Bővebb felvilágosítást ad a *Vasárnap* kiadóhivatala, Budapest, VIII., József-körút 5.

A gyimesi havas alján.

I.

A gyimesi havasalján
Ninesen magyar nőt,
Román boeskor csoszogása
Hallik ott régóta.
Vértől piros ott a mező
És a havas ormok,
Bánatkönnyet sírnak ott a
Kirabolt magyarok.

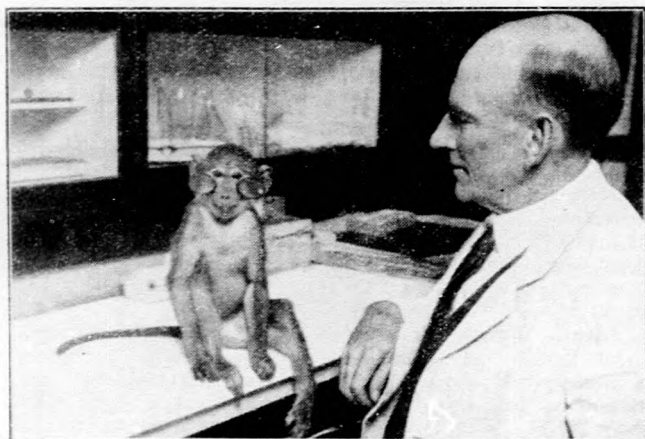
II.

A gyimesi havasalján
Kikelet lesz újra,
Magyar pásztor tilinkóján
Régi dalát fujja:
Virágot hajt a véres föld,
Daltól zeng az erdő,
Árca népem, magyar népem,
Tied a jövődő.

Irta: KISS SÁNDOR (Nagyacsád).

A magyar kormányának nincs pénze az olimpiai kiküldetésre. Olvasóink előtt ismeretes, hogy a folyó évi olimpiai játékokat az Északamerikai Egyesült-Államokban lévő Los Angeles városban, Kaliforniában tartják meg. Magyarország az előző olimpiai játékokon, még pedig 1924-ben Párisban és 1928-ban Amsterdamban nagy dicsőséggel szerepelt és mindenkinek emlékezetében van még a kardvívás világbajnokának, a tragikus módon elhunyt Tersztyánszky Ödön ezredesnek dicsőséges teljesítménye. A magyar olimpiai kiküldöttek becsületet hoztak a magyar névnek s nagyobb missziót teljesítettek a versenyeken, mint akárhány diplomáciai tárgyaláson, vagy konferencián résztvevő politikusunk. A mostani olimpiai játékokra is már évek óta készülődik a magyar bajnoksereg és szomoru játéka a sorsnak, hogy a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel, az állam nem tudja fizetni a résztvevők utiköltségét s így a magyarok az állam költségén nem vehetnek részt az olimpiai játékokon. A magyar sportszövetségek a szomoru hír hallatára elhatározták, hogy társadalmi úton, az amerikai magyarság és a hazai tehetősebb osztályok segítségével, olimpiai alapot hoznak össze, amelynek révén mégis csak kiküldik a magyar versenyzőket Los Angelesbe.

Ellenőrzik az autófuvározókat. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a napokban elrendelte, hogy a hatóságok a fuvározási engedéllyel rendelkezők érdekeinek megvédelem céljából szigorúan ellenőrizzék az autófuvározókat. A rendelet kiadására azért volt szükség, mert egyes vidékeken engedély nélküli autófuvározók működnek, akik az engedélyes fuvározókat ilyen módon anyagilag megkárosítják.

Majom — orresiptetővel.

Amint azonban a kép mutatja, a majom nem az üvegeken, hanem fölöttük néz keresztül.

Ellenőrzik a rádió orvhallgatóit. A magyar királyi posta vezérigazgatósága a rádió orvhallgatók ellenőrzéséről az alábbiakat tette közzé: A posta legközelebb házanévtől összeírás útján szigorúan ellenőrizteti, hogy a rádióhallgatók közül kinek nincs engedélye; az utóbbiak ellen a kihágási eljárás haladéktalanul megindul. Az a régebbi rendelkezés, hogy mindazok, akik engedély nélküli rádió-zót a postahivatalnál följelentenek, a kihágási eljárás után 5 pengő jutalomban részesülnek, továbbra is érvényben marad. Illetékes helyről figyelmeztetik a közönséget, hogy a rádiódijak beszédésére csak postai alkalmazottak jogosultak.

Árvizeket okozott Európában az enyhe időjárás. A hirtelenül megre változott téli időjárás Európa több helyén árvizet okozott. A meleg következtében felolvadt hótömegek vize megdagasztotta a folyókat, amelyek több helyen kiöntöttek s árvízzel borították el a vidékeket. Ausztriában a Duna Linz mellett kiáradt s a folyam sebes árában több megrakott uszály elsüllyedt. Salzkammergutban Goseln városát ellepte a víz. A villamostelep víz alá került és a városban több napon át nem volt világítás. Csehországban, Landskronnál az Elba kilépett medréből és a város egy részét elöntötte. Teschent is előntéssel fenyegeti az Elba. A német birodalomban is több helyről árvizet jelentettek. Hannover közelében Hildesheim városát elöntötte az ár. A pincék teljesen víz alatt állanak s egyes utcákon fél méter magas az ár. Az Exter völgyét január 5-én éjszaka elöntötte az árvíz, amely több helyen elsodorta a gátat s a gyengébb házakat romba döntötte. Ugyancsak súlyos árvízveszedelmet jelentettek Sziléziának több helyéről is.

Magyar munkáscsaládok érkeztek Franciaországba. Eddig az egész világon Franciaország volt az egyedüli állam, ahol nem ismerték a munkanélküliséget. A mindig rosszabbodó gazdasági viszonyok jele, hogy Franciaországban is beállott a munkanélküliség, amelynek következtében elsősorban idegen munkásokat bocsátottak el a francia munkaadók. Az elbocsátott munkások közt sok magyar munkás is van. A magyar munkanélküliek lassanként hazautaznak. Január 8-án ötvenkét magyar munkáscsalád érkezett vissza Nagykanizsán keresztül Magyarországra.

A hős rendőr özvegye kapta a Lyka Döme alapítvány kamatait. Lyka Döme pázmándi földbirtokos még a múlt esztendőben négyezer pengős alapítványt tett a budapesti rendőrszemélyzet számára azzal a céllal, hogy az összeg évi kamatait a rendőrség valamelyik olyan tagja, vagy rendőr özvegye kapja, aki egy éven belül erre legérdemesebbnek mutatkozik. Bezegh-Huszágh Miklós főkapitány az alapítvány évi kamatait a közelmúltban hivatása teljesítése közben elhunyt Sinkó József rendőrtörzsrőrmester feleségének ítélte oda. Az összeget Török József rendőrfőparancsnok adta át január hó 9-én délelőtt az özvegynek.

Oroszlánkölyköt ajánlott fel az inségakciónak. Schmidt Mihályné, az egyik budapesti mulató bérlőjének felesége, a napokban egy oroszlánkölyköt ajánlott fel a kormányzóné segítőakciója javára. A Kormányzó Úr felesége levélben mondott köszönetet a különös adományért, amelyet azonban nem fogadott el, mivel nem tudta, hogy mit tegyen az oroszlánkölyökkel. Eddig ugyanis egyetlen inséges sem jelentkezett, akinek oroszlánkölyökre lett volna szüksége. Schmidtne erre a kis oroszlánt odaajánlódkozta a mulatóban szereplő állatszeliidítőnek.

Sirrablás a magyarbányhegyesi temetőben. A magyarbányhegyesi temetőben lévő Temesváry-féle kriptá egyik ablakát a napokban ismeretlen tettes betörte és a sirbortot kifosztotta. A rabló az egyik holttestről arany nyakláncot, arany gyűrűt lopott el. A csendőrség erélyes nyomozást indított a hullarabló kézrekerítésére.

Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűviz könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a Ferenc József viz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A Halál hív...

A Halál hív, még sem megyek,
Pedig úgy fájnak a sebek
Lelkemen.

Oly jó volna lenyugodni,
Némán, csendben elaludni,
Örökre.

Sírom felett fűzfa lombok,
S turbékoló vadgalambok
Sírónak.

Oly szép volna ez a Haldl,
De az Élet kacagva vár,
S nem megyek.

Irta: VARGA PÉTER (Vezeny).

Feketére festette tehenét egy elkeseredett gazda. Szabó Dávid Ikervári gazdálkodó el akarta adni Zsemlye nevű tehenét, a szép állatért azonban csak negyven pengőt ígértek. Szabó egyik sárvári ismerőse, Kaszás Ferenc szobafestő, azt ajánlotta a gazdának, hogy festesse be tehenét feketére, hátha úgy megveszik. Szabónak tetszett az ötlet, mire Kaszás bemázolta feketére a tehenet és a tehen oldalára ráfestették, hogy „egy kilogramm hus ára 30 fillér, kapható délután a vágóhídon”. Ezután felpántlikázták a tehenet és két cigány kíséretében muzsikaszóval végigvezették a falun. Nagy csődület kísérte a furesza menejét, aminek az lett az eredménye, hogy délután az egész falu aprajánagyja ott volt a vágóhídon a Zsemlye levágásánál és a tehen húsát hamarosan elkapkodták. Szabó 156 pengőt kapott, a jó ötlet révén, a feketére festett tehen húsáért.

Négy turista halálos szerencsétlensége Ausztriában. Bécsi jelentés szerint a Hochalpin-hágón egy lesikló lavinatömeg maga alá temetett négy slied turistát. A szerencsétlenül járt turisták január hó 3-án át akartak kelni a hágón, hogy a közeli Walsertal nevű faluba érjenek. Elindulás előtt a turistákat figyelmeztették a veszélyre, azonban nem hallgattak a jó tanácsra és neki-vágtak az utnak. A szerencsétlenséget német turisták vették észre, akik csak későn értesíthették a csendőrséget a balesetről, úgy hogy a csendőrök csak másnap indulhattak a turisták megkeresésére. Másnap délután a csendőrök több méteres hóréteg alatt megtalálták a turisták holttestét.

Bányászkatasztrófa Boroszló közelében a január 5-ére virradó éjszaka egyik szénbányában borzalmas szerencsétlenség történt. A bánya egyik tárnája, amelyben tizenöt munkás dolgozott, közetlázulás következtében beomlott. A mentők csupán egy bányászt tudtak kimenteni, tizennégy bányász pedig halálát lelte a katasztrófában. A bányászok közül tizenegy családapa volt.

Bosszúból agyonverték a miskolci szőlőpásztort. Január 5-én éjszaka Tibolddarác községben az éjjeli őr a falu egyik utcájában összeroncsolt fűvel holtan találta Kardínál Dántel ötven éves földmivest, aki Miskolc városánál mint szőlőesősz volt alkalmazásban. A csendőrség azonnal nyomozást indított a gyilkosság ügyében és letartóztatta a meggyilkolt szőlőesősz szomszédait, Fekete Flóriánt, Béres Józsefet és Béres Sándort. A letartóztatott emberek a csendőrségen bevallották, hogy ők verték agyon bosszúból a szerencsétlen embert.

A LEGOLCSÓBB vetőmag a

MÁK

mert csak 2 kg. kell belőle kat. holdankint.

Rendelje meg a **Hatvani Növénynemesítő Részvénytársaságtól, Hatvan**

eredeti nemesített kékmákvetőmagot, sör-árpa-, zab-, bab- és eredeti mindszentpusztai tengerivetőmagot.

Elfogták a hajduszoboszlói betőröket. A rendőrség a napokban Hajduszoboszlón elfogta Váczi Miklós, Pikó-Rác Lajos és Juhász Gábor iparossegédek személyében a református gyülekezet pénztárhelyiségében elkövetett betörés tetteseit. A vizsgálat megállapította, hogy a betőrök a pénzeszekrényt felfeszítették s a magukhoz vett pénzen megosztottak. A rablók ezután a pénzeszekrényt az abban talált egyéb értékpapírokkal együtt az egyik szoboszlói fakereskedés kútjába dobták. A szekrényt a rendőrség meg is találta.

Részeg emberek támadták meg az oláh miniszterelnök autóját. Jorga oláh miniszterelnök autóját január 5-én este Ploestiben, amint a városon áthaladt, két részeg ember késsel megtámadta. A soffőr teljes sebességre állította be az autót és így sikerült elmenekülnie a támadók elől. Jorga miniszterelnök a támadás után azonnal a rendőrségre sietett, ahol előadta kellemetlen kalandját. A rendőrség néhány órával később letartóztatta a támadókat, akik kijelentették, hogy nem tudták ki ül autójában és azzal védekeztek, hogy ittas állapotban voltak.

Mannlicherrel agyonlőtte gyermektársát. Borzalmas gyermektragédia történt a napokban Nádudvaron, ahol Szilvássy Raymund nyugdíjas őrnagy hároméves kislfia a padlason játszódozott pajtásával, az urasági kocsis kislfiával. Játék közben a kocsis kislfia kezébe került egy régi Mannlicher-puska, amely a gyermek kezében elsült és átfurta társának a fejét. Szilvássy kislfia nyomban meghalt.

El akar válni — halott férjétől. Különös keresetet adott be a párisi törvényszéken egy francia asszony, aki halott férjétől akart elválni. Az asszony ugyanis évekkal ezelőtt férjhezment egy Jean Joseph nevű férfihez, akiről a közel múltban kiderült, hogy álnevet használt és az igazi neve Jean Louis volt. A férfi unokatestvérének a nevét vette fel, aki a háboruban elesett és akinek bratját ellopta. Az asszony, amikor a turpisság kiderült, el akart válni férjétől, de mert Jean Joseph-el kötött házasságot és a törvény a halott emberrel kötött házasságot nem ismeri, a válást nem lehetett kimondani. Az asszony most házasságának megsemmisítését kéri és volt férjétől huszezer frank kártérítést követel.

Kőborcigányok sorrafosztották a ráckevei szőlőhegy prés-házait. A ráckazári szőlőhegyen, valószínűleg egy kőbor cigánybanda feltúrta Lein Henrik, Weisz János, Nász János, Reit János, Weisz Kornél, Kuszter Jakab és Lachman János prés-házait, ahonnan nagymennyiségű élelmiszert, ágyműt, gazdasági felszerelést loptak el, miközben a hordókban lévő bor nagyrészt elfolytatták.

Csökött malacait, gyenge csontu állatait, rosszfejlődésű baromfiát

ertesse a

Szücs-féle LECITHINES állattápporral

Kapható a

MAGYAR GAZDASÁGI SZÖVETKEZETNÉL

BUDAPEST, V., KOSSUTH LAJOS-TÉR 4. — Telefon: Aut. 238-25.

Kérjen ingyen árjegyzéket.

Háromhetes Bernáthy-i kutyák,

melyekből a havasok kitűnő életmentőit nevelik.

A hűséges munka ünnepe. A fölmvelésügyi miniszter elismerő oklevéllel tüntette ki *Bogdy István* uradalmi fővadászt, aki Frigyes királyi herceg rajkai vadászati és erdőgazdaságában 38 év óta teljesít példás és hűséges szolgálatot. A kitüntetést Rajka községben *Vajda Sándor* főszolgabíró adta át ünnepség keretében, amelyen résztvett a község egész előljárósága, képviselőtestülete, valamint számosan a községből és a környékről a kitüntetett ismerősei közül. Többen üdvözölték a kitüntetett, közöttük *Pintér László* országgyűlési képviselő is, *Popovich Jenő* főintéző pedig átadta az uradalom ajánldékát.

Az életfogytigani fegyházra ítélt Erdélyi Bélát ismét elítélték — kétheti fegyházra. A feleségilykosság miatt életfogytigani fegyházra ítélt *Erdélyi Béla* az elmúlt héten ismét vádlottként került a bíróság elé. Erdélyi évekkel ezelőtt egy lovagias ügyben párbajsegéd volt és mint ilyen, sértő hangu levelet intézett vitéz *Zámbory Gyula* alezredeshez. Az alezredes rágalmozás miatt feljelentette a később oly hírhedtű vált Erdélyit. A feleségilykostí fogházörök vezették elő a sopronkőhidai fegyházból. A gonosztevő meghízott a fegyházban, a. ol szabónesterséget tanul A tárgyaláson Erdélyi azzal védekezett, hogy nem sértő szándékból írta a levelet. A bíróság kétheti fogházbüntetésre ítélte.

Zalában takarmányhiány van. Zala vármegye közigazgatási bizottsága elmúlt héten ülést tartott. A gazdasági fellygelvő jelentésében előadta, hogy a megyében még mindig jelentős a takarmányhiány, bár az inséggabona kiörléséből származó korpával enyhítették a bajt. A takarmányozási nehézségek meglátszanak az állatok állapotán, ez pedig kihat az állatárakra, amelyek részben a takarmányhiány miatt, alacsonyak. *Parkas Tibor* országgyűlési képviselő felszólalása után *Gyömöréy György* főispán bejelentette, hogy a kormány külképviselete utján éppen most tett lépéseket Olaszországban az állatkivitel fokozása érdekében. Egyébként közbe fog járni, hogy a kiviteli kontingensből Zalamegye lehetőleg nagyobb mértékben részesedjék.

Minden községben

MOZIT LÉTESITÜNK!

ahol megfelelő helyiség és villanyáram van.

KÖLTSÉGMENTESEN

bemutatjuk a vetítógépet.

BIZTOS JÖVEDELEM!

Közölje sürgősen címét

PATHÉ vezérképviselet

Budapest, VII., Erzsébet-körút 44.

A „Vasárnap”-ra való hivatkozás nagy kedvezményt jelent.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése január hó 31-én lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzájuk juttatni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fernakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre	. 2 P
félévre	. 4 P
egész évre	. 8 P

Mutatványszámot — levelezőlap kérésre — ingyen küld a KIADÓHIVATAL.

271.667-tel szaporodott tíz év alatti az ország lakóházainak száma. A *Magyar Statisztikai Évkönyv* 1930. évi kötetében a Központi Statisztikai Hivatal most tette közzé az 1930. év főbb statisztikai adatait. A közel száz oldalas kötet az évente visszatérő táblaanyagokon kívül több fontos új adatközléssel bővült. Így közli, hogy az 1930. évi népszámlálás szerint a lakóházak száma 1,447.005 volt. 1920 óta a lakóházak száma 271.667-tel, vagyis 23.1 százalékkal szaporodott A magánlakások száma 1930-ban 2,189.736 volt, míg 1920-ban számuk csak 1,825.565 volt. A szaporodás itt 19.9 százalék. Egy lakásra most 4.0 lakos jut, tehát a helyzet most kedvezőbb, mint 10 évvel korábban, amidőn az egy lakásra eső lakosság 4.4 volt. 1930-ban egyébként a lakóházak száma 19,744-gyel szaporodott. Ebben az évben 25,334 új lakás keletkezett, a lakószobák szaporulata pedig közel 40 ezer volt. Az 1930. évi népszámlálás szerint a nők aránya az összáépességben jóval kevesebb, mint 1920-ban volt, bár még mindig 1945 nő jut 1000 férfira, 1920-ban az arányszám 1062 volt. Érdekes adatokat találunk az évkönyvben az iskolán kívüli népművelésről is. Ezek szerint 1920—30-ban 1348 dalkörrel és énekkarral, 280 népházról (kulturház), 2259 népkönyvtárról, 1897 egyéb könyvtárról és 825 vetítógépről gyűjtött adatokat a vallás- és közoktatásügyi minisztérium. A népművelési előadók száma meghaladta a 20 ezret. Ebben az évben 93,525 ismeretterjesztő előadást tartottak, a műkedvelő előadások és alkalmi ünnepségek száma pedig 11,199 volt. Ezenkívül elemi és analfabéta tanfolyamokat tartottak.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Január hó 17-én, vasárnap.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Kiskunfélegyháza. — Ló-, sertés- és kirakodóvásár: Debrecen.

Január hó 18-án, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Egyek, Győr, Jászapáti, Ócsa, Órkény, Rétság, Szendrő, Szerencs, Verpelét. — Kirakodóvásár: Debrecen, Ózd, Tatabánya. — Ló- és marhavásár: Devecser. — Ló-, marha- és sertésvásár: Salgótarján.

Január hó 19-én, kedden.

Ló-, marha- és kirakodóvásár: Csesztre. — Kirakodóvásár: Debrecen, Devecser, Salgótarján.

Január hó 20-án, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Majs, Zalaszentlászló (sertésvásár bizonytalan).

Január hó 21-én, csütörtökön.

Nincsen vásár.

Január hó 22-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Nemesvid (sertésvásár bizonytalan), Tállya, Veszprém. — Kirakodóvásár: Mikosszéplak.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak *Szibéria a nagy temető* című *Mészöly Jenő* ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára 3 pengő helyett a lap kiadóhivatala útján kapható 1 pengőért, az összeg, valamint a portóki költség előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le. A könyv piac legérdekesebb olvasmánya. Vegye igénybe a páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Az orosz birodalom egy része A bantol ő

(Beküldte ifj. Cs. Nagy József Kaposszentbenedekről.)

2. Szórejtvény.

H L ő kiegyenlít ő
(á=ú)

(Beküldte Tóth Lajos Kerkanémetfaluról.)

3. Szórejtvény.

nem gondol rá ⁷
(é=e) &

(Beküldte Mester István Csákrárról.)

4. Szórejtvény.

2567 o pej G sértetlen

(Beküldte Kalmár József Jászberényből.)

5. Szórejtvény.

Sz A A A ^{12 óra}
(e=é) A A A L L

(Beküldte Jenei Sándor Soltról.)

6. Pontrejtvény.

D . k . t . d . á . p . n . s . o . n .
m . g . m . t

(Beküldte Balla Károly Sarkadról.)

A rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, a 6-ik számban közöljük.

A múlt évi 53-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: Napkeleti bölesek. 2. Szórejtvény: Aratók dala. 3. Betű- és szórejtvény: Számítalanok. 4. Pontrejtvény: Kinyílik a rózsabimbó. 5. Szórejtvény: A kocka el van vetve. 6. Szórejtvény: Tavasz.

Helyesen megfejtették: Simon Viktor, Gachal Annuska, Szabó Rózsika, Kiss István, Nagy András, Balázs József, Tóth Péter, Szabó István, Kocsis Péter, Kerekes József, Póczak Irénke, Kereki Piroška, ifj. Kun Mihály, Nagy Imre, Földes Béla, Cs. Szabó József, Nagy Antal, Pazsit Árpád, Szomjas Zoltán, Fekete Béla, Tóth István, Szikra József, Péteri András, Veress Elemér és Balogh Péter.

Jutalomkönyvet nyertek: Kiss István (Répcervis), Póczak Irénke (Göndörháza) és Szabó Rózsika (Mártély).

Az 1. számban közölt rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

TANÁCSADÓ

Kérdés: A Szentföldre akarok utazni, hol kaphatok utlevélet? (Hü előfizető, Mohács). — **Felelet:** Legokosabb, hogyan szentföldi zarándoklaton vesz részt, amikor is az utiköltség lényegesen olcsóbb és a Szentföldön szakzerű vezetésben van része. Szentföldi zarándoklatokat rendez Budapestén a Ferences' tartományfőnökség 11., Margit-körút 13. Tessék ide fordulni. A zarándoklatához rendes utlevél szükséges, amelynek ára 10 pengő 50 fillér, szegénységi bizonyítvánnyal csupán 1 pengő 50 fillér. Az utlevélre több vízum szükséges.

Kérdés: 1. Feleségemnek a gyámpénztári letétben mintegy 12.000 koronája van, amit 1918-ban és a következő években fizettek be a pénztárba. Most ki akarjuk venni a betétet, megkapjuk-e valorizálva? 2. 1929-ben földet vettem és a vételár egy részéről adós maradtam. Az adóssággért 7 százalékos kamatot fizettem, amit hitelezőm 8 százalékra akar felemelni. 3. Hol kaphatuk hosszulejratu kölcsönt? (Hü olvasó Kiskanmajsja). — **Felelet:** 1. Nem valorizálják. 2. Ha nem volt szerződésben kikötve, úgy felemelheti. 3. Forduljon talán a környékbeli hitelszövetkezethez. Egyébként hosszulejratu kölcsönt most egy bank sem folyósít.

Kérdés: Hová forduljak a Plymouth fajbaromfi vásárlása ügyében? (P. J. Bátmonostor). — **Felelet:** A Baromfitenyésztők Országos Egyesületéhez, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Kérdés: Prémiszörű nyulakat szeretnék tenyészteni, hol tudnék megfelelő tenyészanyagot beszerezni? (11.640, számú előfizető Besenyszög). — **Felelet:** Forduljon a Háziintenyésztők Országos Egyesületéhez, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. szám (Földművelésügyi minisztérium), vagy pedig a következő címekhez: Doktor János körjegyző Szilvásvárad, Magyar királyi baromfitenyésztési szakiskola, Gödöllő.

Kérdés: 1. Fűszerkereskedést akarok nyitni, hová forduljak iparengedélyért? 2. Hol kaphatom meg az Asztalosmesterek Lapját? (P. A. Kápuvár). — **Felelet:** 1. Forduljon a szolgabírói hivatalhoz 2. Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12.

Kérdés: Idény százalék jelenleg a Magyar Nemzeti Bank hivatalos kamatlába? (J. S.). — **Felelet:** 8 százalék.

Kérdés: Mi a címe Rothermere lordnak? (N. K. Hajdubajos). — **Felelet:** Lord Rothermere, London, Hotel Savoy.

Kérdés: Milyen könyvet kaphatok a kőművesmesterségről? (P. A. Apostag). — **Felelet:** Németh: A kőművesmesterség című könyve kiadóhivatalunkban kapható. Ára 8 pengő 50 fillér.

Kérdés: Hol van Budapesten az amerikai konzulátus? (Ifj. K. F. Tiszatök). — **Felelet:** Budapest V., Árpád-utca 12. Megszólítása T. Főkonzulátus.

Kérdés: Mi a címe a magyar királyi állami gépkísérleti állomásnak? (H. I. Szomód). — **Felelet:** Magyar királyi állami mezőgazdasági gépkísérleti állomás, Magyaróvár. Gépkísérleti ügyekben fordulhat még a budapesti királyi József műegyetem gépkísérleti állomásához is, Budapest, I., Műegyetem.

Kérdés: Gyógymócsnyt akarok eladni, hová forduljak? (M. J. Bakfittös). — **Felelet:** Forduljon a következő kereskedőkhöz: Neruda Nándor gyógyáru nagykereskedés IV., Kossuth Lajos-utca 10., Pantodrog gyógynövénykereskedelmi R. T. V., Visegrádi-utca 7. Levelét megfelelő helyre juttattuk.

Kérdés: Mennyi a portóköltsége a „Szibéria a nagytemető” című könyvnek? (K. J. Csetény). — **Felelet:** Husz fillér.

Vitéz K. Gy. Kerkaszentmiklós. A kérdezett regény nem kapható.

Hü előfizető gyermeke Szekesfehervár. Az Országos Földbirtokrendező Biróság címe: Budapest V., Klotild-utca 15.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak 1932. évi január hó 11-én.)

GABONATÖZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valóságos forgalmi árát jelentik. Budapestén.

Buza: tiszta, 77 kg-os 12.60—13.10, 78 kg-os 12.75—13.25, 79 kg-os 12.90—13.40, 80 kg-os 13—13.50, felsőtiszta, 77 kg-os 11.85—12.05, 78 kg-os 12—12.20, 79 kg-os 12.15—12.35, 80 kg-os 12.95—13.45, jászszéki, 77 kg-os 11.80—12, 78 kg-os 11.95—12.15, 79 kg-os 12.10—12.30, 80 kg-os 12.20—12.40, dunántúli, 77 kg-os 11.85—12.05, 78 kg-os 12—12.20, 79 kg-os 12.15—12.35, 80 kg-os 12.25—12.45, pestvidéki és bácskai, 77 kg-os 11.90—12.10, 78 kg-os 12.05—12.25, 79 kg-os 12.20—12.40, 80 kg-os 12.30—12.50. — Pestvidéki rozs 14—14.15, egyéb rozs 14.05—14.15, takarmányárpa elsőrendű 17—17.20, másodrendű 16.50—16.75, felvidéki sörárpa 20—23.90, egyéb sörárpa 19—20, zab elsőrendű 22.20—22.60, zab másodrendű 21.60—21.90, tengeri 14.50—14.65 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon egyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Buza márciusra 12.63—12.96, májusra 13.65—13.88, rozs márciusra 14.75—15, tengeri májusra 14.70—11.20 pengő métermázsánként.

A készrúpiac és határidőpiae gabonaárát boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. Az ünnepek után az üzlet némileg megéledt. Lőheremag továbbra is szilárd irányzatot követ, de termelők részéről ajánlatok már csak szóróányosan érkeznek. Az érdeklődés után azt lehet következtetni, hogy a készletek a belföldi szükséglet részére alig lesznek elegendők. Lucernamag irányzata lanyhább, ballacimagg változatlan, míg nyulszakumag állandóan szilárd. Fehérheremagból a termelői ajánlatok ugyszólván megszüntek, ára emelkedő irányzatot követ. Tavasszi búkkönynek jó kereslete van. — A budapesti áru- és értéktőzse hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásban: káposztarepce 25—26, köles 14—14.50, lucerna 75—85, lőhere 150—160, tavasszi búkköny 27—28, kék mák 74—75, napraforgó 15—25, csillagfürt 16.50—17, Viktória-borsó 28—32, zöldborsó 28—31 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 46—52, duplanullás finom tisztalított 42—46, nullás 42—46, kettes főzölszt 40—42, négyes kenyérliszt 38—40 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakora 12.50, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzakonkoly 15.50, konkolydara 14.50, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 17.50, repcepogácsa 14, rozskonkoly 13, rozskorpa 13, rozsoes 12, rozstakarmányliszt 16, szójabab-pogácsaliszt nagyban 28, szójabab-pogácsaliszt kicsiben 30, tökmagpogácsa 28 pengő métermázsánként.

Cirokszakal, takarószalma, átlagárban 17—19, bélésszalma átlagárban 8 pengő métermázsánként. — *Cirok* magban üzletkötés nem volt.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves üszök 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejűstehén 0.85—0.95 pengő kilogrammonként, élőszulyban.

Borjuvásár. Elsőrendű élő belföldi szopósbörju 0.90—1, kivételesen 1.02, másodikrendű 0.80—0.88, élő bárány 0.70—0.80 pengő kilogrammonként, élőszulyban.

Vágómarháváásár. Ökör, közepes 53—63, bika, közepes 52—54, tehén, közepes 42—60, gyenge 36—70, növedék 56—66, csontozni való marha 21—28 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 72—80, közepes 80—86, nehéz 86—94, keresztzett 86—87 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Lóvásár. Csikó 50, igaz kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 320—350, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 140—370, alárendelt minőségű lovak 25—160, vágólovak 15—90 pengő darabonként.

Gyapju. Jó minőségű börgyapjuért 1.10 pengőt fizettek, urasági ürügypjuért pedig 1.10—1.20 pengőt lehetett elérni. E minőségek közül mindössze néhány száz métermázsra cserélt gazdát. Némiképpen mutatkozik a gazdák részéről új gyapjuban, ez az üzlet most van kialakulóban.

Nyersbőr. Marhabőr (minden szulyban), magyar 0.70, tarka 0.80, borjubőr (rövid lábú) 6.65, kilóig 1.20, nehezebb 1.08 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Rostélyú, vastag hátszin, felsől, fehérpécsnye, hosszú, gömbölyű felsől 120—240, fartó, lapocka, puha hátszin 120—240, szegye, dagadó 80—140, gulyásnak való 60—180 fillér kilogrammonként. — *Borjuhus:* Felszeletelt comb 220—320, sütnivaló 120—280, pörköltnek való 90—160 fillér kilogrammonként. — *Juh- és bárányhus:* Juhcomb 120—140, gerinc, lapocka 100—126, pörköltnek való 60—100, bárányhus, hátulja 160—220, eleje 100—160 fillér kilogrammonként. — *Sertés:* Friss karaj 170—220, friss comb, tarja, lapocka 144—160, friss oldalas 120—150, füstölt sertés, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 170—280, vidéki 220—320, olvasztani való szalonna 124—156, sózott kenyérszalonna 160—180, füstölt 160—200, háj 140—164, zsíros tepertő 160—180, helybeli sertészsír 164—172 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 200—360, csirke 100—240, káppan 250—500, ruca 180—250 fillér darabonként. — *Leült állatok:* Tyúk 140—200, csirke 140—260, káppan 180—260, hizott ruca 140—180, sovány 130—140, lud, bizott 150—180, sovány 140—150, pulyka, hizott 160—250, sovány 150, ludmáj 400—1000, ludzsír és háj 180—200 fillér kilogrammonként. — *Tojás:* Friss teatojás 13—16, főzöttjás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bórben, darabonként 200—350, kijejtve, bór nélkül 130—150, szarvascomb 200—250, gerinc 250—500, lapocka 140—160, többi része 60—80, őzgerinc 500, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—100 fillér kilogrammonként. Vadlud 220, fácán 200—350, fogoly 100—160, fenyvesmadár 90—100 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsca 300—400, ponty 140—220, kárasz 140—160 fillér kilogrammonként. — *Rák:* Folyami rák 20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek: A nyílt piacokon: Teljestej 30—34, lefőlözött 14, aludttej 100, tejszín 200—280, tejföl 120—180, centrifugált tea-vaj, tömbben 280—320, 10 dekás csomagolásban 320—400, főzővaj 240—280, szedett vidéki 240—280, tehénturó 70—100, sovány tehén-hazai 40—60, juhturó 200—240, kevertturó 140—200, sajt, ementáli, hazai 280—480, trappista, hazai 160—280 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 28—80, borsó, hántolt, feles 42—80, bab, fehér, aprószemű 24—32, nagyszemű 40—120, színes 34—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa 10—16 fillér kilogrammonként, zeller kilogrammja 26—40, petrezselyem kilogrammonként 14—20, kalarábé darabja 18—30, kevert zöldség 16—20, karfiol 60—120, főzöshagyma, makói 36—42, közönséges 34—40, fokhagyma csomója 40—80, fehérrépa, savanyított 32—36, cékla 16—26, fejekáposzta, hazai 14—20, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 16—36, kelbimbó 60—100, vöröskáposzta, hazai 26—40, fejessaláta, hazai 4—12, fodrossaláta hazai, darabonként 6—30, gadambegysaláta 140—200, torma, hazai 50—140, őszi rózsaburgonya 14—18, nyári rózsza 18—24, Ella 12—16, közönséges 12, kifli 24—26, tömör csiperkegomba 200—300, szárított gomba 600—1500 fillér kilogrammonként, feketeretek kilogrammja 18—30, hónaporetkek csomója 12—40, ugorka, ecetben savanyított 100—140, vizes 60—80, savanyított paprika kilogrammja 100—140, sütőtök kilogrammja 14—20, paradicsom, konzerv, literje 80—100, sóska 160—300, paraj, tisztított 24—40 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 60—180, közönséges 30—80, rétesalma 36—70, nemes fajkörte 80—240, télire eltett csemegezős 80—180, hazai aszaltszilva 80—120, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 140—320, csipkeiz 70—80, nyers, papirhújú dió 100—120, keményhújú dió 75—90, dióbél 250—360,ogyoró, héjazott 440—481, mandula, héjazott 440—680 fillér kilogrammonként.

Burgonya. Nagybani áruk: Wohltmann, étkezésre 6.30—6.70, Wohltmann, ipari 4.50—4.80, Krüger, étkezésre 6.50—6.80, Ella, étkezésre 8—9, Nyári rózsza, étkezésre 12.50—13, Őszi rózsza, étkezésre 9.50—10.50 pengő métermázsánként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemes-paprika 300—360, félédes gulyás 280—300, rózsapaprika 240—280, erős 160—200, kereskedelmi 100—160, kék mák 100—120, pergetett méz 120—160, háziszappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszszitalok. Az ünnepek után valamivel csendesebb a forgalom a szeszüzletben és az összes szeszkatóriák árai változatlanul jegyeznek. *Gyümölcsipdinka:* Élénk keserlet mellett törköly 3.20—3.30, seprópalinka 3.20, szilvioron nyári 3.60—3.70, kék 4.20 pengőig kelt el, a termelő állomáson, készpénzfizetés mellett, 3 százalékos forgalmi adóval.

Paprika. Termelői árak kg-ként Szegeden: Édesnemes paprika 1.30—1.40, félédes paprika 0.75—0.85, rózsapaprika 0.60—0.70, másodikrendű paprika 0.45—0.55, harmadrendű paprika 0.25—0.30, csöves fűzépaprika fűzékenként 1.50—2.30 pengő. *Kalocsán:* Édesnemes paprika 1.30—1.40, rózsapaprika 0.60—0.80, másodikrendű paprika 0.35—0.60, harmadrendű paprika 0.15—0.25, fűzérés csöves paprika 0.40—0.60 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borpiacra a borpárlatrendelet következtében a termelők részéről a kínálat tartózkodó és ennek folytán az árak emelkedtek. Az árak további emelkedésére is számítanak, amit nemcsak a borpárlatrendelet, hanem egyéb természetes okok is előidéznék. A nagykereskedelemben magasfoku borok literenként 18—22 filléres árban kelnek el. A 13 fokon felüli ó-áruban már alig van készlet, a kereske-delem 40 filléres áron is hajlandó vásárolni. *Pusztamérgesen* elkelt egy vagon édeskes újbor uradalmi tétel literenként 22 fillérréval pincékben. *Bácsalmáson* eladatott 100 hl. zöldfehér újbor literenként 10.5 fillérré. *Nagydorogon* eladatott 100 hl. édes baktator újbor literenként 11 filléres árban. *Szentmártonkútnán* nagyobb tételű eladás történt, 500 hektoliter 1.1 fillér, Malligand-fokoként. Kicsinybeni termelői árak minőség szerint literenként 15—30 fillérig váltakozik. *Gyöngyösön* eladatott 300 hl. 11 Malligand-fokos. Literenként 9.5 fillérréval. 100 hl. 12 fokos rizling literenként 11 fillérréval, 20 hl. 12 fokos muskotály literenként 18 fillérréval, 40 hl. 15 fokos rizling literenként 20 fillérréval. *Szekszárdon* új borokat literenként 8—9 fillérré, finom ó-borokat literenként 20—22 fillérré lehet beszerezni.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi január hó 11-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 19.35 (19.45); dollár 5.70 (5.73); hollandi forint 2.28 (2.30); német márká 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbre kerül:* Csehkorona 16.94 (17.04); szerb dinár 10.12 (10.20); francia frank 22.30 (22.50); lengyel zloty 64.25 (64.55); oláh leu 3.48 (3.54); olasz lira 28.70 (29.00) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.